

Turkish Studies

Social Sciences

Volume 13/10, Spring 2018, p. 749-764

DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.13594>

ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY

Research Article / Araştırma Makalesi

Article Info/Makale Bilgisi

✍ Received/Geliş: Mayıs 2018

✓ Accepted/Kabul: Haziran 2018

✍ Referees/Hakemler: Doç. Dr. Ahmet AKKAYA - Doç. Dr. Abdullah IŞIKLAR – Doç. Dr. Abdullah DURAKOĞLU

This article was checked by iThenticate.

GENÇLERİN GÖZÜNDEN TOPLUMSAL BİR SORUN OLARAK KADIN EĞİTİMİNİN İNCELENMESİ

*İpek Beyza ALTIPARMAK**

ÖZET

Çok eski dönemlerden günümüze kadar kadınlara ilişkin pek çok sorun alanı var olmuştur. Kadına ilişkin problemlerin niteliği ve geliştirilen çözüm önerileri o toplumun yapısı hakkında çok önemli ipuçları vermektedir. Kadının eğitimi ve eğitim imkânlarına ulaşımı konusu da bunlardan biridir. Modern dünyanın getirilerinden biri olan eğitim konusu pek çok araştırmaya konu olmuş, gerek yerel ölçekte gerekse karşılaştırmalı örnekler ile ele alındığında küresel ölçekte konuya ilişkin çalışmalar yapılmıştır. Sadece bireysel gelişim için değil aynı zamanda toplumsal gelişim içinde bir gereklilik olarak eğitim her zaman önemi kabul edilen ancak hala istenilen düzeye ulaşamamış bir noktada karşımıza çıkmaktadır. Konuyla ilgili olarak pek çok sorun alanında olduğu gibi eğitim alanında da gençlerin duruma bakışı önemli görülmektedir. Buradan hareketle söz konusu çalışmada üniversite eğitimi gören gençlerin gözünden kadın eğitimi değerlendirilecektir. Bu noktada Bursa Teknik Üniversitesi'nde öğrenim gören 160 öğrenciye anket uygulanmıştır. Anket verileri SPSS 16.0 programı ile analiz edilmiştir. Yapılan veri analizi sonucunda gençlerin toplumsal cinsiyet rollerinin etkisinde kalmadan eşitlikçi bir tavırla kadın eğitiminin katkılarını vurgulayan noktalarda cevap verdikleri görülmüştür. Çalışmada üzerinde durulan diğer noktalar gençlerin eğitim gören kızların sayısını yeterli bulmamaları ve kız çocuklarının eğitiminin yarıda kalmasının en büyük nedeni olarak eğitim sistemini görmeleridir. Ortaya konulan bir diğer önemli analiz ise gençlerin, eğitilmiş kadın sayısının artması ile ülkenin gelişmişlik düzeyinin artacağını düşünmeleridir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Kadın Hakları, Toplumsal Gelişme

* Dr. Öğr. Üyesi, Bursa Teknik Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, E-mail: ipek.altiparmak@btu.edu.tr

YOUNG PEOPLE'S PERSPECTIVE ON WOMEN'S EDUCATION AS A SOCIAL PROBLEM

ABSTRACT

There have been many problematic areas about women for a long while. The content of the problems related to the women and the proposed solutions are very important clues about the structure of the society. Women's education and access to education is one of the problems. The education that has become increasingly important with the modern world and it has been subject to many researches. When comparative examples are considered both at the local scale and at the global scale, it is seen that studies on the subject have been made. Not only for individual development but also as a necessity in social development, education has always been regarded as an important but still unattainable area. Young people's point of view is also very important with regard to the issue of education as it is in other topics. For this reason, women's education will be evaluated in view of young people who are studying in university. At this point, 160 student questionnaires were applied at Bursa Technical University. Survey data were analyzed by SPSS 16.0 program. As a result of the data analysis, it was revealed that young people responded in an equitable manner by responding to the points emphasizing the contribution of women's education without being influenced by gender roles. Another point that is emphasized in the study is that the participants should not find the number of the girls who are educated enough and see the education system as the greatest cause of their leaving their education. It is an important result of the analysis of this research that young people considers that increasing the number of educated women will increase the level of development of the country.

STRUCTURED ABSTRACT

Since ancient times, problem of woman exists for ever and a day. Defining that problem regarding its area differ from person to person in history of each time. That problems are accepted as ordinary unimportant or by implementing solutions as taken precautions through legal system. These ideas brings an equality between man and women in social life. There is no doubt that consciousness level consists of individual equality and community development. However, woman's rights have been granted in contemporary social life day by day. Education is one of the most crucial parameters for mentioned awareness.

The issue of education is one of the most vital factor to provide development in the context both domestic and global scale. Education of woman is determined as an issue and examined according to new generation's considerations. Sample size of research paper is determined as university student. Survey is implemented to 160 university student of Bursa Technical University, Faculty of Humanities and Social Sciences. The questionnaire is started at november 2017 and finished at december. 20 person group is generated from different part of department and considerations are discussed as well. 10 general considerations are

determined and replaced to questionnaire. Data are analyzed and applied questionnaires in SPSS 16.0.

The issue of woman and their education is examined in terms of perspective of youths by analyzing socio-demographic properties of participants. The participants are consist of % 62, 5 female and % 37,5 male. Majority of participants (%98,1) is between age of 15-25. % 71,2 is townner participants. The parents of participants' education level is examined as well and mother's education level is low comparing with father. This is evidence that existance of female education is less than male education.

After analysing socio-demographic factors, the question is asked "why university education is important for you" to participants ? They answered as finding better job (%51,2) and improve myself (%46,9). Therefore, it can be interpreted that they are not unconscious regarding education. In addition, "is sex an important factor when they intend to continue university education" and they are answered as % 55 sex is not deterministic factor regarding education. % 70,6 of participants sex is not an issue when deciding university education. Tos um up, according to questionnaire, sex is not correlated with education.

According to result of research article, undergraduate students would like to adopt the equitable perspective among male and female regarding education and consider that there are insufficient amount of female education. Furthermore, according to them educated women is not just essential for self-improvement and also essential for development of countries in terms of economy. As a result, rising the importace female education is depend on preventing early marriage, traditions and rules among public in order to increase the partipication of female to schools and universities. As mentioned before, that issue does not just represents individual scale and also related with wide range of globalization.

The continuity of female to school and its amount is asked to questionnaire participants (university students), % 57,5 of total participants is answered as insufficient amount. The reason of interrupting the continuity of female is asked as well and %32,5 of participants elaborate and focused on the system of education. Survey questions are determined as "woman should receive education without leaving their parents", "the most significant problem is education for woman", "the choice of profession should appropriate with sex", "the long duration of education hinders female training", "education is necessary to provide the existance of women on work life" "education is so important to strengthen personal development of woman", "uneducated woman affect development of countries negatively", "educated woman should not work", "as long as the rate of educated women increased, social problem will be decreased", "educated man is more important than educated woman". Whole answers are examined and determined that non of them is appropriate with social sex pattern. Therefore, university students avoid from social sex pattern and have equitable point of view. On the other hand, equality of opportunity in education for both male and female is asked to university students, majority of thoughts %58 is answered as there is no equality of opportunity in education. Finally, what provides return if educated woman's amount increased and %41,9 of them answered as it triggers the development of countries.

Keywords: Education, Women's Right, Social development

1.Giriş

Bireylerin toplumda aktif olarak var olabilmesi sahip olduğu hak ve özgürlüklerin farkında olabilmesi ile gerçekleşmektedir. Sosyal olanaklara eşit erişim ve donanımların aynı ölçülerde benzer kullanımı yine bireyin kendini gerçekleştirme yönündeki önemli gerekçelerdendir. Bu noktada haklar konusunda bilinçlenme ya da karşı cinsin haklarına saygı duyma gibi zihin biçimlerinin kazandırılması eğitim yoluyla gerçekleşmektedir. Eğitim imkânlarına kolayca ulaşma ya da bu imkânlardan mahrum bırakılmama cinsiyet gözetmeksizin sahip olunacak haklardandır. Bu durum diğer bir deyişle sağlıklı toplumun kaynağını oluşturan parametrelerdendir.

Günümüz dünyası gelişen ve hızla değişen, bununla beraber ilerleme ve gelişme için çeşitli gereklilikleri karşımıza çıkaran bir biçimde var olmaktadır. Yapay zeka, dijital dönüşüm gibi teknolojiler ile bilimsel gelişim süreci şaşırtıcı derecede hızlanmış ve gündelik hayat bilgi çağının etkisinde şekillenir duruma gelmiştir. Ancak kadın tarih sahnesinde yıllarca belirli rol ve görevlerle var olmuştur. Kendisine uygun olarak atfedilen görev ve sorumluluklar haricinde diğer alanlarda var olmaya başlaması ise büyük ölçekte verilen mücadeleler sonucunda gerçekleşmiştir. Bu özellikle sanayileşmenin arttığı 19. yy. ve sonrasında olmuştur. Bu durum çalışma sahalarının genişlemesi ve artan iş gücü ihtiyacı dolayısıyla da hız kazanmıştır. Bunun getirilerinden biri olarak eğitim seviyesinin yükselmeye başlamasıyla kadınların hak istekleri de artmaya başlamıştır (Kuzgun ve Sevim, 2004: 14-15).

Kadının iyi eğitim almasının birçok getirisi bulunmaktadır. Bu getirilerden bazıları kendi hayatı için söz sahibi olabilmesi ve hak ihlali ile oluşabilecek kimi durumlara karşı koyabilmesidir. Bu durumlardan biri de şiddettir. Eğitim sadece kadının kendini eğitmesi ve sosyal hayata katkı sunması için değil aynı zamanda kendi öz bütünlüğüne zarar verebilecek davranışlarla mücadele edebilmesi için de gereklidir. Kadına yönelik şiddete ilişkin yapılan çalışmaların çoğunda eğitim seviyesi arttıkça kadının şiddete maruz kalma olasılığının düştüğü görülmüştür (Tanrıverdi ve Şıpkın, 2008: 186). Kadının eğitimi ile aşılabilecek bir diğer sorun ise kadının çalışmamasından kaynaklanan pasif iş gücünün toplumsal kalkınmaya olumsuz yönde olan etkisinin oratadan kalkması yönünde olacaktır. Kadının eğitimi yarıda bırakmasından ya da okutulmamasından kaynaklanan istihdam sıkıntısı ekonomik yaşamda ve kadının hayatından çeşitli mağduriyetler doğurmaktadır. Kadının daha fazla eğitim almasıyla birlikte iş hayatında daha fazla var olması ve hatta yönetsel kademelere talip olması oldukça önemlidir (Kılıç ve Öztürk, 2014: 127). Eğitim seviyesinin yükselmesi ve sosyal hayatın ortak paylaşımı neticesinde toplumda mevcut olan ve mücadele edilen birçok sosyal patolojinin de etkisinin azalması bir diğer olumlu noktadır. “Eğitim” birçok toplumsal problemle mücadele için günümüzde hala en önemli başlangıç noktalarından biridir. Bu yüzden dünya ölçeğinde ya da yerel ölçekte geliştirilen tüm mücadele ve eylem planlarında eğitim konusunun yer alması kaçınılmazdır.

Kadının eğitim almasının önemsenmesi ve hangi yaşta olursa olsun eğitimine devam edebileceği görüşünün kabul edilmesi sosyal yapının sağlıklı inşası için önemlidir. Kadın- erkek rol ve statüleri ile şekillenen gündelik hayatın değişmesi için bunun eğitim yoluyla çocuk ve gençlere anlatılması ve söz konusu eğitimin küçük yaşlardan itibaren verilmesi önemlidir (Günay ve Bener, 2011: 168).

2. Kadın ve Eğitim

İnsanın bilme ve bilgiye ulaşma isteği ve beraberinde oluşan merakı yüzyıllarca kendi neslinin gelişmesine ve ilerlemesine hizmet etmiştir. Doğası gereği insan, merak etme istek ve arzusu ile tarihin karanlıkta kalan birçok alanını aydınlatmış ve paylaştığı dünyaya ilişkin birçok bilinmezi bilimsel olarak açıklamaya çalışmıştır. Tarihte birçok kadın ve erkek bilim insanları yetişmiş ve tıp, kimya, felsefe, psikoloji vb. gibi pek çok bilim dalında hizmet etmişlerdir.

Tarihsel gelişim içinde kadının eğitim ve bilim dünyasına katılımı kuşkusuz çok kolay olmamıştır. Tarihte eğitim hakkının 19. yüzyıla kadar genellikle yönetim hakkını da elinde tutan soyluların elinde olduğu görülmektedir. Ancak bu yüzyıldan sonra Fransız Devrimi ile birlikte artık halkın da eğitilmesi gerektiği fikri gelişmiş ve yayılmaya başlamıştır. Bununla beraber eğitim hakkı birçok uluslararası sözleşmelerde de kendine yer bulmuştur. Örneğin, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim, Kültür Örgütü, Avrupa Konseyi vb. gibi anlaşmaların temel ilkeleri arasında eğitim hakkı yer almaktadır. Eğitim, bir hak olarak tüm dünya insanlığı için kabul edilmiş ortak bir nokta olarak karşımıza çıkmaktadır (Özaydınlık, 2014: 95-96).

Kadınlar dünyanın pek çok yerinde cinsiyetleri sebebi ile toplumun beklentileri noktasında ekonomik, sosyal ve siyasal alanlarda önemli sorunlarla karşı karşıya kalmaktadırlar. Bu yönüyle erkeklere oranla dezavantajlı bir konumda yer almaktadırlar. Çoğu zaman erkek figürü daha çok kamusal alan, ekonomik yaşam, siyasal yönetim vb. gibi birçok egemen ve baskın işlerde tek otorite kaynağı olarak görülmektedir. Kadınlardan beklenen roller ise daha çok ev içi işler ile meşgul olma, çocukların ve eşin temizlik ve bakımından sorumlu olma gibi fedakârlık gerektiren işler noktasındadır. Böyle bir ailede yetişen erkek ve kadınların aynı zihin yapısı içinde diğer bir deyişle toplumsal cinsiyete ilişkin benzer düşüncelerle aile kurmaya meyilli olacakları düşünülmektedir (Zencirkıran, 2017: 154-155).

Kadın eğitimine olan bakış zaman içinde değişime uğramış ve eğitimin önemi gün geçtikçe artarak bir zorunluluk olarak sosyal yapıyı şekillendirmiştir. Ancak kadının daha çok ev ve ev içi işlerle eşleştirilmesi onu özel alan içinde sınırlamıştır. Özel alan içinde varlığı kolayca kabul edilen kadınların kendilerini eğitim hayatı içinde konumlandırmaları çeşitli şekillerde sekteye uğramaktadır. Toplumsal cinsiyete ilişkin ön yargılar bu engellerden biridir (Esen vd., 2017: 51). Toplumsal cinsiyete yönelik pek çok tanım mevcuttur. Marshall (2003: 98) Sosyoloji Sözlüğü'nde toplumsal cinsiyet kavramını şöyle açıklamıştır; "... Dolayısıyla kadınlar ile erkekler arasındaki farklılıkları toplumsal düzlemde kurulmuş yönlerine dikkat çekmektedir. Fakat bu terimin kapsamı, ilk ortaya çıkışından beri, yalnızca bireysel kimliği ve kişiliği değil, ayrıca sembolik düzeyde erkekliğin ve kadınlığın kültürel idealleri ile stereotiplerini, yapısal düzeyde ise kurumlar ve örgütlerdeki cinsel iş bölümünü içine alacak kadar genişlemiştir".

Kadının ya da erkeğin toplumsal hayat içinde yapabileceği şeylerin kültürel normlar çerçevesinde öğrenilen ve nesiller boyu aktarılan aynı zamanda toplumsal eğilimleri şekillendiren kalıplar olduğu düşüncesi toplumsal cinsiyetin temelini oluşturan düşünce biçimidir. Aynı zamanda bu durumun kadınların nerede, nasıl ve ne şekilde davranacağını belirlediği bunun yanı sıra gücün, sosyal ve ekonomik kaynakların paylaşımını etkilediği fikri söz konusu yaklaşım için önemli bir noktadır (Ökten, 2009: 303). Bunun ötesinde kişinin hangi rengi giysilerinde tercih etmemesi ve hangilerini tercih edebileceği, çocukken hangi oyuncaklar ile oynayacağı (Yağan Güder ve Alabay, 2016: 104-105) ya da cinsiyetinden dolayı hangi meslekleri tercih etmesi gerektiği¹ (Köksalan vd., 2010: 293) gibi durumlar da toplumsal cinsiyet tarafından şekillendirilmektedir.

¹ TÜİK'in yaptığı hanehalkı işgücü araştırmasına göre 2017 yılında Türkiye'de 15 yaş ve üzerinde istihdam edenlerin oranı %46,3'tür. Bu oran erkeklerde %65,1 ve kadınlarda %28 düzeyindedir. Buradan hareketle kadın istihdamının 2017 yılında erkeklerin yarısından daha az olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır (<http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=27594>, E.T. 06.04.2018). Bununla beraber KSGM'nin 2018 yılında yayımladığı çalışmada okul öncesi eğitimde görev yapan öğretmenlerin %94,2'si kadınlardan oluşmaktadır. Yine ilköğretim düzeyinde görev yapan öğretmenlerin %61,1'i, ortaokul düzeyinde görev yapan öğretmenlerin %56,5'i ve ortaöğretimde görev yapan öğretmenlerin %49,1'i kadınlardan oluşmaktadır (KSGM, 2018: 23). Kadın istihdam oranının düşük olmasının yanı sıra öğretmenlik mesleğindeki oranın yüksek olmasının kadının bu meslek grubuna daha uygun görülmesi çalışma saatlerinin belirli olmasından dolayı evine zaman ayırmak konusunda zorlanmaması gibi durumlar neticesinde kabul görmüş bir yaklaşım olduğu söylenebilir. Çocuk bakım ve eğitimin kadınlarla bağdaştırılması ve bu mesleğin kadınlara daha uygun olduğu düşüncesinin bu durum üzerinde belirleyici olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

Kız çocuklarının eğitim alması ve söz konusu eğitim hayatının devam edebilmesi birçok parametreye bağlıdır. Buradan hareketle ailelerin kültürel ve ekonomik sebeplerden dolayı kız çocuklarının eğitimi konusunda erkek çocuklarının eğitimi ile aynı hassasiyeti göstermemeleri söz konusu olabilmektedir. Özellikle geleneksel etkilerin daha fazla hissedildiği kırsal alanlarda kız çocukları, erken yaşta evlendirilmeleri ya da ev ve kır işlerinde aileye yardımcı olmaları için okula gönderilmemektedir (Zencirkıran, 2017: 204). Diğer bir deyişle söz konusu tutuma sahip ailelerin bu inançları doğrultusunda daha katı kurallar uygulayan ebeveynler oldukları ve çocuklarını bu görüşleri doğrultusunda yönlendiren davranış örneği sergilediklerini söylemek yanlış olmayacaktır (Şanlı ve Öztürk, 2015: 243).

TÜİK'in "İstatistiklerde Kadın 2017" çalışmasında ortaya koyulan veriler incelendiğinde 25 yaş ve yukarısında okuryazar olmayanların toplam nüfusa oranı %5,1 iken bu oran kadınlarda %8,5'tir. Erkeklerde bu oran %1,6'dır. Yüksekokul ve fakültelerden mezun nüfus oranı toplam nüfusun %16,5'ini oluşturmaktadır. Bu oran kadınlarda %14,2 iken erkeklerde %18,8'dir. Buna paralel olarak kadınlarda 15 yaş ve üzeri istihdam oranı (%28) ve işgücüne katılım oranı (32,5) erkeklere oranla daha düşüktür. Yine 15-24 yaş arası genç işsizlik oranı incelendiğinde genç işsizlerin toplam nüfusa oranı %19,6 iken kadınlarda bu oranın %23,7 olduğu görülmüştür (<http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=27594>, Erişim: 06.04.2018).

Tablo 1: Seçilmiş Göstergeler ile Kadın 2016

	Toplam	Erkek	Kadın
Okuryazar Olmayan Nüfus Oranı (25+ yaş)	5,1	1,6	8,5
Yüksekokul veya Fakülteden Mezun Nüfus Oranı (25+ yaş)	16,5	18,8	14,2
İstihdam Oranı (15+ yaş)	46,3	65,1	28,0
İşgücüne Katılım Oranı (15+ yaş)	52,0	72,0	32,5
Genç İşsizlik Oranı (15-24 yaş)	19,6	17,4	23,7

Kaynak: <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=27594>, Erişim 06.04.2018

TÜİK'in "İstatistiklerde Kadın 2016" çalışmasında bitirilen son öğretim kurumu ve cinsiyet oranı incelendiğinde okuryazar olmayan kadın oranı %8,5 iken erkeklerde bu oranın %1,6 olduğu görülmüştür. Genel olarak bakıldığında bir öğrenim kurumundan mezun olmayan kadınların oranı (%8,5), ilköğretim (%10,3), ortaokul (%7,0), lise(%15,6), yüksekokul ve üniversite (%14,1), yüksek lisans (%1,2) ve doktora mezunu (%0,3) kadınların oranı erkeklerin oranından daha azdır. Bu durum sadece ilkokul mezunu oranında (%33,6) değişiklik göstermektedir. İlkokul mezunu kadınların oranı erkeklerden yüksektir. Bu durumun dışında eğitim seviyesinin günümüz şartlarında eşit düzeyde olmadığı görülmüştür (http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1068, Erişim: 06.04.2018).

Tablo 2: Bitirilen Son Öğretim Kurumu ve Cinsiyet Oranı 2016 (%)

	Kadın	Erkek
Okuryazar Olmayan	8,5	1,6
Bir Öğrenim Kurumundan Mezun Olmayan	8,5	3,2
İlkokul	33,6	24,9
İlköğretim	10,3	14,9
Ortaokul ve dengi	7,0	10,2
Lise ve dengi	15,6	23,4
Yüksekokul ve Fakülte	14,1	18,7
Yüksek Lisans	1,2	1,7
Doktora	0,3	0,4
Bilinmeyen	1,0	0,9

Kaynak: http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1068, Erişim: 06.04.2018

Cumhuriyet ile birlikte Türk kadını pek çok hak kazanmıştır. Bu haklardan eğitim ile ilgili olan ise 1924 yılında kabul edilen eğitimi tek bir çatı altında toplayan ve kadınlara erkeklerle birlikte eşit haklarla eğitim alabilme fırsatı tanıyan Tevhid-i Tedrisat Kanunu'dur. Tanzimat döneminde bunun ilk adımları atılmaya çalışılmışsa da eğitimin söz konusu kanunla tek çatı altında toplanması ve beraberinde eşit eğitim imkanı sağlaması kadınlar açısından bir dönüm noktası niteliğindedir. Daha sonraları Türkiye farklı uluslararası sözleşmelere taraf olmuş ve bu sözleşmelerle de kadın eğitiminin güçlendirilmesi gerekliliği desteklenmiştir. Nitekim CEDAW'ın (Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Yok Edilmesi Sözleşmesi) 10. maddesinde² taraf olan tüm devletlere erkek ve kız çocuklarının eşit eğitim olanaklarına sahip olabilmesi ile ilgili olarak yükümlülükler getirilmiştir. Yine kabul edilen Pekin Deklarasyonu ve Eylem Planı'nda kadının güçlendirilmesi ve eğitimi önemli olarak kabul edilen 12 maddenin içinde yer almıştır. Türkiye'nin Binyıl Kalkınma Hedefleri, Çocuk Hakları Sözleşmesi ve Avrupa Birliğine üyelik başvurusu dahilindeki tüm taahhütleri kadın ve erkek arasındaki çeşitli durumlardan kaynaklanan eşitsizlikleri kaldırmak ve %100 oranında kadın okuryazarlığını sağlamak yönündedir (KSGM, 2018: 3-19). Bu kapsamda kadının eğitimine önem verilmesi hem toplumun yarısını oluşturan kadınların kendini geliştirebilmesi, ön yargılardan kurtulmuş bir şekilde eğitim hayatının içinde var olabilmesi hem de Türkiye'nin sosyal yapısının güçlenmesi ve verilen taahhütlerin yerine getirilmesi açısından oldukça önemli görülmektedir.

3.Araştırmanın Yöntemi

3.1. Amaç ve Önem

Kadınların eğitimi sık sık gündeme gelen ve gereklilik olarak üzerinde durulan konuların başında gelmektedir. Sadece kendilerini değil aynı zamanda nesilleri geliştiren ve eğiten kadınlar için eğitim pek çok anlam taşımaktadır. Eğitim, kimi zaman iş yaşamında kendine daha fazla yer bulabilmek adına, kimi zaman çocuğuna daha iyi bir eğitim verebilmek, kimi zaman ise içinde bulunduğu sıkıntılardan kurtulmak için mücadele edebilecek olanaklara sahip olma anlamında büyük bir önem taşımaktadır. Bu anlamda dezavantajlı gruplar içinde yer alan kadınlar için eğitim, hak olarak fırsat eşitliği dâhilinde desteklenmesi gereken ve teşvik edilmesi gereken bir noktada yer almaktadır. Daha öncede üzerinde durulduğu gibi istatistikler değerlendirildiğinde kadın ve erkeklerin aynı oranda eğitim hayatı içinde yer almadıkları görülmektedir. Buradan hareketle aktif eğitim hayatına devam eden ve yükseköğrenim gören gençlerin söz konusu duruma nasıl baktığı, neyi sorun olarak görüp neyi görmediği sorgulanmak istenmiştir. Çalışmanın bu bağlamda bundan sonra yapılacak kadın sorunları ya da eğitim çalışmalarına da kaynaklık edeceği düşünülmektedir.

3.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Kadınlara ilişkin problemler zamanla değişmiş ya da yeni problemler doğarak güncel durum ve sorunlar olarak hayatımızda var olmaya devam etmiştir. Bu anlamda eğitim sorunu geçmişten günümüze kadar devam eden önemli sorun alanlarından biridir. Nitekim en güncel çalışmalardan biri olan ve Kadir Has Üniversitesi'nin Şubat 2018'de 23 ilde kadın ve erkek dahil 1205 kişi ile gerçekleştirdiği "Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Algısı 2018" araştırması verilerine göre Türkiye genelinde kadının toplumda yaşadığı en büyük sorun olarak "eğitimsizlik" (%9) üçüncü sırada yer almıştır (<http://www.khas.edu.tr/w243/files/2018TCKAA-9mart2018-V2.pdf>, Erişim: 06.04.2018). Bu noktada yapılacak olan çalışmanın konusu eğitim olarak ele alınırken, örneklemi gençler üzerinden kurgulanmış ve hali hazırda lisans öğrenimi gören öğrencilerin eğitim sorununu ele alırken bu anlamda hangi bakış açısına sahip oldukları araştırılmıştır.

² CEDAW 7. Ülke Raporunda, 10. madde kapsamında çeşitli soru ve cevaplar yer almaktadır. Daha detaylı bilgi için bkz. <https://kadininstatusu.aile.gov.tr/uygulamalar/cedaw-ulke-raporlari>, E.T. 09.04.2018.

Bursa Teknik Üniversitesi evreninde yapılan çalışmada örneklem olarak sosyal alanların yer aldığı İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi seçilmiştir. Çalışma 2017 yılı Ekim ayında başlamış olup Aralık ayında sona ermiştir. 2017 yılında Bursa Teknik Üniversitesi'nde lisans öğrenimi gören öğrenci sayısı 2.699'dur. Bu evrenden %6'lık temsil oranı ile 160 öğrenciye anket uygulanmış ve orantısız katmanlı rastgele örneklem tekniği kullanılmıştır.

3.3. Veri Toplama Teknikleri

Gençlerin gözünden önemli kadın sorunlarından olan “eğitim” sorunun ele alındığı çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden anket tekniği kullanılmıştır. Örneklem kitleye anket formları dağıtılmış ve elde edilen sonuçlar SPSS 16.0 paket programı ile analiz edilmiştir. Araştırma bulguları yorumlanırken sosyolojik bir bakış açısı ile okumalar ve değerlendirmeler yapılmıştır.

Yapılan anket çalışmasında ilk olarak öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri üzerinde durulmuş ve sonrasında üniversite öğrencilerinin gözünden eğitim olgusu değerlendirilmiştir. Bu yapılırken kadın olmanın eğitime bakışı ve eğitim imkânlarına ulaşmayı etkileyip etkilemediği sorgulanmıştır. Bunun yanı sıra kadın ve erkeklerin fırsat eşitliği konusu ve bu konu ile ilgili olarak yapılan proje ve kampanyalar hakkındaki görüşler alınmıştır. Son olarak gençlerin eğitilmiş kadınların sayısının artması ile ilgili düşünceleri sorularak anket formu sonlandırılmıştır.

Çalışma yapılmadan önce 20 kişi ile pilot bir grup oluşturulmuş ve fakültede yer alan bölümlerden en az bir öğrencinin bulunduğu grup ile bir saatlik görüşme yapılmıştır. Yapılan bu görüşmede sosyal yapı içinde egemen olan toplumsal cinsiyetçi bakış açısının şekillendirdiği eğitim ile ilgili söz kalıpları tartışılarak belirlenmiştir. Bu söz kalıpları anket içine yerleştirilmiş ve örneklem kitlenin bu yargılar üzerindeki bakışı sorgulanmıştır. Günümüz değişen şart ve koşulları ile üniversite eğitimi alan gençlerin eğitim sorununa kadınlar açısından nasıl yaklaştıkları araştırılmıştır.

4. Araştırmanın Bulguları

Gençlerin gözünden kadın eğitiminin incelenmesine yönelik yapılan söz konusu çalışmada sosyo-demografik özellikler incelendiğinde görüşülenlerin %62,5'inin kadın ve %37,5'inin erkek olduğu görülmüştür. Yaş aralıklarına bakıldığında %56,9'unun 15-20 yaş aralığında, %41,2'sinin 21-25 yaş aralığında, %1,2'sinin 26-30 yaş aralığında ve 0,7'sinin ise 41-45 yaş aralığında bulunduğu görülmüştür. Bu noktada en yüksek oran 15 ve 25 yaşları arasında görülmektedir. Bu durum örneklem kitlenin ortalama üniversite eğitimi aldığı yaş aralığından kaynaklanmaktadır. Görüşülenlerin doğum yeri bilgisi incelendiğinde 71,2'sinin il, 21,9'unun ilçe ve 6,9'unun köy doğumlu olduğu görülmüştür.

Tablo 3: Sosyo-Demografik Özellikler

Cinsiyet	Sayı (f)	Yüzde (%)
Kadın	100	62,5
Erkek	60	37,5
Toplam	160	100
Yaş	Sayı (f)	Yüzde (%)
15-20	91	56,9
21-25	66	41,2
26-30	2	1,2
31-35	0	0
36-40	0	0
41-45	1	0,7
Toplam	160	100
Doğum Yeri	Sayı (f)	Yüzde (%)
İl	114	71,2
İlçe	35	21,9
Köy	11	6,9
Toplam	160	100
Anne Eğitim Durumu	Sayı (f)	Yüzde (%)
Okur-yazar değil	8	5
İlkokul	45	28,1
Ortaokul	41	25,6
Lise	50	31,2
Lisans	12	7,5
Lisansüstü	3	1,9
Cevapsız	1	0,7
Toplam	160	100
Baba Eğitim Durumu	Sayı (f)	Yüzde (%)
Okur-yazar değil	1	0,6
İlkokul	34	21,2
Ortaokul	38	23,8
Lise	55	34,4
Lisans	29	18,1
Lisansüstü	3	1,9
Toplam	160	100

Gençlerin hayata bakışı ve toplumsal yargılarının oluşması noktasında kuşkusuz ailenin yeri çok önemlidir. Bu anlamda örneklem kitlenin anne ve babasının sahip olduğu eğitim bilgisi sorgulanmıştır. Annesi okur-yazar olmayan görüşülenlerin oranı %5, ilkokul mezunu olanların oranı %28,1, ortaokul mezunu olanların oranı %25,6, lise mezunu olanların oranı %31,2, lisans mezunu olanların oranı %7,5 ve lisansüstü mezun olanların oranı ise 1,9'dur. Bunun yanında babası okur-yazar olmayanların oranı %0,6, ilkokul mezunu olanların oranı %21,2, ortaokul mezunu olanların oranı %23,8, lise mezunu olanların oranı %34,4, üniversite mezunu olanların oranı %18,1 ve lisansüstü mezun olanların oranı ise %1,9'dur. Genel bir değerlendirme yapıldığında annelerin eğitim oranının ortaokula kadar yüksek sonrasında ise babalardan düşük olduğu görülmüştür. Lise ve üniversite mezuniyet oranlarına bakıldığında babaların daha yüksek bir eğitime sahip olduğu görülmüştür.

Tablo 4: Üniversite Eğitimi Alınmasının Nedeni

	Sayı (f)	Yüzde (%)
Herkes Üniversiteye Gittiği İçin	2	1,2
Kendimi Geliştirmek İçin	75	46,9
Eğitimli Bir Eş ile Evlenmek İçin	1	0,6
İyi Bir İşte Çalışabilmek İçin	82	51,2
Toplam	160	100,0

Gençlerin sosyo-demografik analizinden sonra bir diğer soru eğitim almaları noktasındadır. Yöneltilen soru neticesinde üniversite okuyan gençlerin %51,2'si "iyi bir işte çalışabilmek için" üniversite eğitimi aldıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca %46,9'u okuma amacının "kendini geliştirmek" olduğunu ortaya koymuş ve %1,2'si "herkes üniversiteye gittiği için" şeklinde cevap vermiştir. %0,6'sı ise "eğitimli bir eş ile evlenmek için üniversite eğitimi aldığı" cevabını vermiştir. Bu anlamda gençleri üniversite eğitimi için teşvik eden en önemli unsurun iyi bir işte çalışmak olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Bir diğer önemli nokta ise gençlerin yarısına yakın bir oranın kendini geliştirme noktasında görüş bildirmesidir. Gençlerin kendini geliştirmeyi önemsemesinin ve bunun için eğitim aldığını belirtmesinin oldukça önemli olduğu düşünülmektedir.

Tablo 5: Görüşülenlere Göre Cinsiyetin Üniversite için Şehir Tercihleri Üzerindeki Etkisi

	Sayı (f)	Yüzde (%)
Evet, etkilidir	71	44,4
Hayır, etkili değildir	88	55,0
Cevapsız	1	0,6
Toplam	160	100,0

Çalışma kapsamında görüşülen öğrencilerin toplumsal cinsiyet kalıpları bağlamında eğitim hayatını şekillendirip şekillendirmediği sorgulanmak istenmiştir. Bu anlamda üniversite tercih ederken cinsiyetlerini göz önünde bulundurup bulundurmadıkları sorulmuştur. Bu soruya karşılık %55'lik bir oran etkili olmadığını belirtmiş ve %44,4'lük bir oran ise etkili olduğunu söylemiştir. %0,6'lık bir oran ise bu soruya cevap vermemiştir. Buradan hareketle neye göre karar verdikleri noktasında %16 "ailemle yaşamak için tercih yaptım", %23,7 "üniversite ve şehir olanaklarına baktım", %16,7 "aile baskısı ile tercih yaptım", %11,7 "hem iyi bir üniversite hem de akrabalarım olduğu için", %23,3 "birey olarak her yerde eğitim alabilirim" ve %8 "kadın ve erkek eşittir" şeklinde cevap vermiştir.

Tablo 6: Görüşülenlerin Eğitim Alırken Cinsiyetine Göre Yönlendirme Yapılıp Yapılmadığı Konusundaki Düşüncesi

	Sayı (f)	Yüzde (%)
Evet, Düşünüyorum	39	24,4
Hayır, Düşünmüyorum	113	70,6
Cevapsız	8	5
Toplam	160	100,0

Gençlerin kendi düşüncelerinin eğitim hayatı üzerindeki etkisinin yanı sıra aile ve çevrenin üniversite tercihi yaparken cinsiyete göre yönlendirme yapıp yapmadığı ile ilgili olarak soru yöneltilmiştir. Bu anlamda görüşülenlerin %70,6'sı "cinsiyetime göre bir yönlendirme yapılmadı"

cevabını vermiş ve %24,4'ü ise “evet yapıldığını düşünüyorum” cevabını vermiştir. %5’lik bir oran ise bu soruya cevap vermemiştir. Burada cinsiyete göre bir yönlendirme yapılmadığını düşünenlerin oranı her ne kadar yüksek olsa da yapıldığını düşünenlerin oranının azalması noktasında çalışmalar yapılması gereğinin önemli olduğu düşünülmektedir.

Tablo 7: Görüşülenlerin Eğitim Gören Kızların Sayısını Yeterli Görüp Görmediği		
	Sayı (f)	Yüzde (%)
Evet	68	42,5
Hayır	92	57,5
Toplam	160	100,0

Eğitim gören kızların sayısının yeterli bulunup bulunmadığı konusunda görüşülenlerin %57,5’i “yeterli olmadığı” ve %42,5’i ise “yeterli olduğu” yönünde görüş belirtmiştir. Bu sonuç ile birlikte gençlerin kız çocuklarının daha fazla okutulmasına yönelik bir tavır içinde oldukları görülmüştür.

Tablo 8: Görüşülenlere Göre Kadınların Eğitimini Yarıda Bırakmasının Nedeni?		
	Sayı (f)	Yüzde (%)
Ekonomi	16	10,0
Eğitim Sistemi	52	32,5
Siyaset	2	1,2
Toplumsal Baskı	33	20,6
Aile	39	24,4
Diğer	15	9,4
Toplam	157	98,1
Cevapsız	3	1,9
Toplam	160	100,0

Görüşülenlerin yarısından fazlasının eğitim gören kız çocuklarının sayısını yeterli görmediğini belirtmesi üzerine bu soruya paralel olarak kadınların eğitim hayatının herhangi bir aşamada neden yarıda kaldığının nedeni sorgulanmak istenmiştir. Bu konuda verilen cevaplar çeşitlilik göstermekle birlikte en yüksek oran “eğitim sistemi” (%32,5) olarak karşımıza çıkmaktadır. Gençler eğitim sistemini kadınların kadınların eğitimini yarıda bırakmasının en büyük sebebi olarak görmektedirler. Sonrasında ise karşımıza çıkan kurum ailedir. Ailenin eğitimin yarıda bırakılmasının sebebi olarak görenlerin oranı %24,4’tür. Daha sonra sırası ile “toplumsal baskı” (%20,6), “ekonomi” (%10), “diğer” (%9,4) ve “siyaset” (%1,2) gelmektedir. %1,9’luk bir oran ise soruya cevap vermemiştir. Bu noktada genel bir bakış ile eğitim sisteminin kadınları daha fazla teşvik edici bir şekilde ele alınması ve ailelere yönelik eğitim konusunda bilinçlendirme çalışmalarının yapılması önem kazanmaktadır.

Tablo 9: Kadın Eğitimi ile İlgili Yargılar	Evet		Hayır	
	Sayı (f)	Yüzde (%)	Sayı (f)	Yüzde (%)
Kadınlar ailesinin yanında eğitim almalıdır	39	24,4	121	75,6
Eğitim kadınların en büyük sorunlarından biridir	92	57,2	68	42,8
Cinsiyete uygun meslek tercihi yapılmalıdır	56	35,2	104	64,8
Uzun süre eğitim hayatı kadınların aile hayatını aksatır	42	26,2	118	73,8
Kadının iş hayatında daha fazla var olması için eğitim gereklidir	102	63,8	58	36,2
Kadının birey olarak güçlenebilmesi için eğitim gereklidir	107	66,7	53	33,3
Kadının eğitilmemesi ülke kalkınmasını olumsuz etkiler	114	71,2	46	28,8
Kadın eğitim alsa da çalışmamalıdır	22	13,8	138	86,2
Kadının eğitim düzeyi arttıkça toplumsal problemler azalacaktır	118	73,6	42	26,4
Erkek çocuklarının eğitilmesi çocuklarından daha önemlidir	19	11,9	141	88,1

Öğrenciler arasından her bölümden en az bir kişinin bulunduğu ve 20 kişiden oluşan pilot bir grup ile kadın eğitime ilişkin genelde yaygın olan ön yargılar ve genel kabuller konuşulmuş, eğitim ile ilgili olarak 10 yargı belirlenerek kabul edilme ve reddedilme durumu sorgulanmak istenmiştir. Bu anlamda ilk olarak “Kadın ailesinin yanında eğitim almalıdır” genel yargısına katılımcıların %75,6’sı hayır, %24,4’ü evet olarak yanıt vermiştir. Verilen cevaplar ile gençlerin büyük bir oranda bu yargıyı reddettikleri görülmüştür. İkinci olarak ise “Eğitim kadınların en büyük sorunlarından biridir” kabulü sorgulanmıştır. Bu noktada kadınların yarısından çoğu (%57,2) bu savı kabul etmiştir. %42,8’i ise eğitimin en büyük sorun olmadığını düşünmektedir. “Cinsiyete göre meslek tercihi yapılmalıdır” yargısı karşısında ise görüşülenlerin %64,8’i hayır ve %35,2’si hayır cevabını vermiştir. Bu yargı karşısında da gençlerin toplumsal cinsiyetçi bakıştan uzak olduğu görülmektedir. “Uzun süre eğitim hayatı kadının aile hayatını aksatır” yargısına ise %73,8’lik bir oran hayır, %26,2’lik bir oran ise evet cevabını vermiştir. Görüşülen gençlerin kadının uzun süreli eğitim hayatını büyük ölçüde desteklediklerini söylemek yanlış olmayacaktır. Kadının eğitimi ve iş hayatındaki varlığı arasındaki ilişkinin sorgulanması için “Kadının iş hayatında daha fazla var olabilmesi için eğitim gereklidir” savına %63,8 evet, %36,2 ise hayır cevabını vermiştir. Buna paralel olarak “Kadın eğitim alsa da çalışmamalıdır” görüşü karşısında %86,2 hayır ve %13,8 evet cevabını vermiştir. Görüşülenlerin eğitilmiş kadınların artmasıyla iş hayatında kadının daha fazla var olması anlamında bir ilişki kurdukları ve kadının çalışmasının gerekli olduğu yönünde görüş bildirdikleri görülmüştür.

“Kadının birey olarak güçlenebilmesi için eğitim gereklidir” önermesi karşısında ise %66,7 evet, %33,3 hayır cevabını vermiştir. Birey olarak güçlenmenin yanı sıra toplumsal güçlenme anlamında “Kadının eğitilmemesi ülke kalkınmasını olumsuz etkiler” savı karşısında %71,2 evet, %28,8 hayır cevabını vermiştir. Bu anlamda hem kadının bireysel güçlenmesi hem de ülkenin güçlenmesi anlamında kadın eğitiminin önemli olduğu düşünülmektedir. “Kadının eğitim düzeyi arttıkça toplumsal problemler azalacaktır” önermesi için ise %73,6’lık bir oran evet, %26,4 hayır

cevabını vermiştir. Son olarak toplumsal cinsiyete ilişkin bir yargı olarak “Erkek çocuklarının eğitilmesi kız çocuklarından daha önemlidir” ön yargısının karşısında %88,1’lik bir oranın hayır ve %11,9’luk bir oranın evet dediği görülmüştür. Bu anlamda büyük bir çoğunluğun kız ve erkek çocuklarının eğitimi ile ilgili olarak eşitlikçi bir anlayış benimsedikleri görülmüştür.

Tablo 10: Eğitim Almada Kadın Ve Erkeklerin Fırsat Eşitliğine Sahip Olup Olmama Durumu		
	Sayı (f)	Yüzde (%)
Evet, sahiptir	64	40,0
Hayır, sahip değildir	93	58,1
Cevapsız	3	1,9
Toplam	160	100,0

Kız ve erkek çocukların eğitim için birbirinden farklı ve daha önemli olmadığı yönündeki görüşten sonra eğitim almada fırsat eşitliğine sahip olup olmama durumu sorgulanmıştır. Bu soru karşısında katılımcıların %58,1’i sahip olmadığını düşündüğü yönünde ve %40’ı ise fırsat eşitliğine sahip olduğunu düşündüğü yönünde görüş bildirmiştir. %1,9’luk bir oran ise bu soruya cevap vermemiştir. Bu noktada görüşülenlerin yarısından fazlası eğitimde fırsat eşitliği olduğunu düşünmemektedir.

Tablo 11: Görüşülenlere Göre Eğitimli Kadın Sayısının Artmasının Getirileri Nelerdir?		
	Sayı (f)	Yüzde (%)
Toplumun Bilinç Düzeyinin Artar	20	12,5
Eğitimli Kadın Sayısı Artıkça Gelişmişlik Düzeyi Artar	67	41,9
Kadınlar Haklarının Farkına Varır	19	11,9
Daha Bilinçli Çocuklar Yetişir	27	16,9
Kadının Kendisine Güveni Artar	12	7,5
Kadın- Erkek Arasındaki İlişki Daha İyi Olur	8	5
Sosyal Problemler Azalır	1	0,6
Cevapsız	6	3,8
Toplam	160	100,0

“Yapılan çalışma kapsamında eğitimli kadın sayısının artmasının getirileri nelerdir?” sorusu yöneltilmiş ve katılımcıların %41,9’u “ülkenin gelişmişlik düzeyi artar” yönünde görüş belirtmiştir. Bu noktada eğitimli kadın sayısı ile ülke gelişmişliği arasında doğru orantılı bir düşünce yapısı olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Sonrasında ise %16,9’luk bir oran “daha bilinçli çocuklar yetişir” şeklinde görüş belirtmiştir. Bununla beraber % 12,5’lik bir oran “toplumsal bilinç artar” cevabını desteklemiştir. Sonrasında verilen cevaplar “kadının kendine güveni artar” (%7,5), “kadın-erkek arasındaki ilişki daha iyi olur” (%5) ve “sosyal problemler azalır” (%0,6) şeklinde olmuştur. %3,8’lik bir oran ise bu soruya cevap vermemiştir. Genel bir değerlendirme yapıldığında görüşülenlerin gözünden ülkenin gelişmişlik düzeyi ile kadın eğitiminin bağlantılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

5. Sonuç

Kadının eğitim alması problemi, tarihi eskilere dayanan bir sosyal sorun olarak karşımızda durmaktadır. Bu durum bir sosyal sorun olarak ele alınmaktadır, çünkü kadının eğitiminin çeşitli

durum ve koşullarla engellenmesi ya da erkekler ile aynı fırsat eşitliğine sahip olamamaları modern insanın yaşadığı yüzyıl için bir sorun olarak kabul görmektedir. Bu durumun önlenmesi adına yapılacak girişimler oldukça önemlidir. Kadının kendine güvenen, her meslek dalında kendine yer bulabilecek cesaretle yetiştirilmesi ve bu perspektifte eğitim alması sağlıklı işleyen sosyal yapı için gereklidir. Buradan hareketle üniversite okuyan gençler üzerinde yapılan bu araştırma verileri ile kadın eğitimi sorununa bakış sorgulanmıştır.

Yapılan çalışma kapsamında görüşülenlerin %62,5'i kadın ve %37,5'i erkektir. Görüşülenlerin yaş aralığı 15-25 yaş aralığında (%98,1) yoğunlaşmaktadır. Bunun yanı sıra görüşülenlerin büyük bir çoğunluğu il doğumludur (%71,2). Anne ve babalarının eğitim durumu incelendiğinde lise eğitimine kadar kadınların oranının, lise ve üniversite eğitiminde ise erkeklerin oranının yüksek olduğu görülmüştür. Lisansüstü eğitim noktasında eşitlik olmakla birlikte oranın çok düşük olduğu (%1,9) göze çarpmaktadır. Bu noktada kadınların lise döneminde eğitimlerini daha çok yarıda bıraktıkları görülmüştür. Daha sonra görüşülenlere üniversite eğitimini neden aldıkları sorulmuştur. Bu noktada daha çok (%51,2) iyi bir iş sahibi olmak ve (%46,9) kendimi geliştirmek için şeklinde verilen cevaplar dikkat çekmektedir. Bu anlamda gençlerin eğitim noktasında bilinçli olduklarını söylemek yanlış olmayacaktır. Sonrasında ise cinsiyetinizin üniversitenin bulunduğu şehir tercihi üzerinde herhangi bir etkisi var mıdır? sorusu yöneltilmiş ve bu konudaki düşünceler değerlendirilmiştir. Katılımcıların %55'i bu soruya hayır cevabını vermiştir. Bu noktada gençlerin toplumsal cinsiyete yönelik düşünce biçimlerinden uzak oldukları söylenebilir.

Görüşülenlerin %70,6'si üniversite tercihi yaparken cinsiyetine göre yönlendirilmediğini belirtmiştir. Bu noktada çoğunluğun tercihlerini objektif olarak yaptığı görülmektedir. Eğitim gören kızların sayısının yeterli olup olmadığı sorulduğunda ise %57,5'lik bir oran bu sayının yeterli olmadığı yönünde görüş belirtmiştir. Buradan hareketle kadınların eğitim hayatlarını yarıda bırakmalarının nedeni sorgulanmıştır. Verilen cevaplar eğitim sistemi (%32,5) ve aile (%24,4) üzerinde yoğunlaşmaktadır. Ailenin ve eğitim sisteminin kadınların uzun süre eğitim hayatının içinde kalmalarını desteklemediği görüşü hâkim olan genel iki görüştür. Bu noktada eğitim sisteminin kız çocuklarının daha uzun süreli olarak eğitim hayatı içinde var olabilecekleri bir şekilde desteklenmesi ve ailelere eğitimin önemi hakkında bilgilendirme çalışmaları kapsamında gerekli yönlendirmelerin yapılması oldukça önemlidir.

Kadın eğitimi ile ilgili olarak geliştirilen yargılar incelendiğinde ise “Kadınlar ailesinin yanında eğitim almalıdır” %75,6 oranında evet, “Eğitim kadınların en büyük sorunlarından biridir” %57,2 oranında evet, “Cinsiyete uygun meslek tercihi yapılmalıdır” %64,8 oranında hayır, “Uzun süre eğitim hayatı kadınların aile hayatını aksatır” %73,8 oranında hayır, “Kadının iş hayatında daha fazla var olması için eğitim gereklidir” %63,8 oranında evet, “Kadının birey olarak güçlenebilmesi için eğitim gereklidir” %66,7 oranında evet, “Kadının eğitilmemesi ülke kalkınmasını olumsuz etkiler” %71,2 oranında evet, “Kadın eğitim alsa da çalışmamalıdır” %86,2 oranında hayır, “Kadının eğitim düzeyi arttıkça toplumsal problemler azalacaktır” %73,6 oranında evet ve “Erkek çocuklarının eğitilmesi kız çocuklarından daha önemlidir” %88,1 oranında hayır cevabı alınmıştır. Gençler tüm yargılara eşitlikçi ve kadın eğitimi önemser bir noktada cevap vermişlerdir. Yapılan çalışma sonuçları “Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Algısı 2018” araştırması sonuçlarını destekler niteliktedir. Bu çalışmanın sonuçlarından biri de 18-24 yaş arası gençler 25 yaş ve üstü bireylere göre daha eşitlikçi bir algıya sahiptir şeklinde (http://www.khas.edu.tr/w243/files/2018TCKAA-9mart2018-V2.pdf, Erişim: 06.04.2018). Benzer yaklaşım söz konusu çalışmada kadın eğitime bakış noktasında da karşımıza çıkmaktadır.

Kadın eğitiminin önemsendiği yönündeki çıkarımdan sonra eğitimde fırsat eşitliğinin olup olmadığı yönündeki görüşler sorgulanmıştır. Bu soru karşısında görüşülenlerin %58,1'inin fırsat eşitliğinin olmadığı yönünde görüş bildirdiği görülmüştür. Eğitim toplumsal hayat içinde eşit, üretken ve verimli bir şekilde yaşayabilmenin önemli bir koşuludur. Bu koşul kapsamında kadınların

fırsat eşitliği içinde çeşitli ön yargılardan kurtulmuş bir biçimde eğitim fırsatlarından sonunda kadar faydalanabilmeleri son derece önemlidir. KSGM'nin ortaya koyduğu sonuçlara göre Türkiye'nin batısından doğusuna doğru, kentsel yerleşim birimlerinden kırsal yerleşim birimlerine gidildikçe ve yaş ortalaması yükseldikçe okur-yazar olmayan kadın sayısı artmaktadır. Buradan hareketle yapılacak eğitim çalışmaları için bu durum göz önünde bulundurularak buna göre bir yol haritası belirlenmesi oldukça önemlidir (KSGM, 2018: 19-21).

Son olarak eğitilmiş kadın sayısının artmasının getirilerinin neler olduğu konusunda bir soru yöneltilmiştir. Bu soru karşısında görüşülenlerin %41,9'u eğitilmiş kadın sayısının artmasıyla gelişmişlik düzeyinin artacağı yönünde görüş belirtmiştir. Bu noktada çalışmanın genelinde hakim olan görüş desteklenir nitelikte karşımıza çıkmaktadır. Kadınların uzun süreli eğitim alabilmesinin sadece bireysel getirileri değil aynı zamanda toplumsal getirileri de mevcuttur. Ülkenin gelişmesi ve kalkınması adına kadın eğitimine verilecek önemin gerekliliği bir kez daha karşımıza çıkmaktadır.

KAYNAKÇA

- Esen, E., Siyez, D., Soylu, Y. ve Demirgürz, G. (2017). Üniversite Öğrencilerinde Toplumsal Cinsiyet Algısının Toplumsal Cinsiyet Rolü Ve Cinsiyet Değişkenlerine Göre İncelenmesi. *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 46-63.
- Güder, S. Y. ve Alabay, E. (2016). 3-6 Yaş Arasındaki Çocukların Oyuncak Tercihlerinin Toplumsal Cinsiyet Bağlamında İncelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2), 91-111.
- Günay, G. ve Bener, Ö. (2011). Kadınların Toplumsal Cinsiyet Rollerini Çerçevesinde Aile İçi Yaşamı Algılama Biçimleri. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3, 157-171.
- <http://www.khas.edu.tr/w243/files/2018TCKAA-9mart2018-V2.pdf> (Erişim: 06.04.2018).
- <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=27594> (Erişim: 06.04.2018).
- http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1068 (Erişim: 06.04.2018).
- <https://kadininstatusu.aile.gov.tr/uygulamalar/cedaw-ulke-raporlari> (Erişim: 09.04.2018).
- Kılıç, D. ve Öztürk, S. (2014). Türkiye'de Kadınların İşgücüne Katılımı Önündeki Engeller ve Çözüm Yolları: Bir Ampirik Uygulama. *Amme İdaresi Dergisi*, 47(1), 107-130.
- Köksalan, B., İlter, İ. ve Görmez, E. (2015). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sosyo-Kültürel Özellikleri ve Lisansüstü Eğitim İsteklilikleri Üzerine Bir Çalışma (Fırat, Erzincan Ve İnönü Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği ABD Örneği). *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(3), 277-299.
- KSGM (2018), *Türkiye'de Kadın*, Ankara: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı.
- Kuzgun, Y. ve Sevim, S. A. (2004). Kadınların Çalışmasına Karşı Tutum ve Dini Yönelim Arasındaki İlişki. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 37(1), 14-27.
- Marshall, G. (2003). *Sosyoloji Sözlüğü*. Osman Akınhay; Derya Kömürcü (Çev.). Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
- Ökten, Ş. (2009). Toplumsal Cinsiyet ve İktidar: Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin Toplumsal Cinsiyet Düzeni. *Journal of International Social Research*, 2(8), 302-312.
- Özaydınlık, K. (2014). Toplumsal Cinsiyet Temelinde Türkiye'de Kadın ve Eğitim. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 33, 93-112.

-
- Şanlı, D. ve Öztürk, C. (2015). Anne Babaların Çocuk Yetiştirme Tutumları ve Tutumlar Üzerine Kültürün Etkisi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 8(4), 240-246.
- Tanrıverdi, G. ve Şıpkın, S. (2014). Çanakkale'de Sağlık Ocaklarına Başvuran Kadınların Eğitim Durumunun Şiddet Görme Düzeyine Etkisi. *Fırat Tıp Dergisi*, 13(3), 183-187.
- Zencirkıran, M. (2017). *Sosyoloji*. Bursa: Dora Basım-Yayın.